

MUZEJNÍ

SPOLEK

**V UHERSKÉM HRADIŠTI
občanské sdružení**

SPOLKOVÝ ZPRAVODAJ

číslo 2., prosinec 2005

SLOVÁCKÉ
MUZEUM
V UHERSKÉM
HRADIŠTI

SPOLEK
V UHERSKÉM HRADIŠTI
občanské sdružení

Se Slováckým muzeem za poznáním památek regionu – cykloturistický výlet na Velehrad

Jako každým rokem (letos již počtvrté) uspořádalo Slovácké muzeum tentokrát ve spolupráci s Muzejním spolkem u příležitosti Mezinárodního dne muzeí poznávací turistickou akci zaměřenou na památky našeho regionu. V letošním roce byl jako cíl zvolen Velehrad, abychom si společně připomněli 800. výročí příchodu cisterciáků a založení kláštera (11. 11. 2005).

V sobotu 14. května ráno se před muzeem sešlo téměř třicet nadšených cykloturistů, pevně odhodlaných ztéci veškeré terénní nerovnosti i jiné překážky, které se jim postaví do cesty při pouti na posvátný Velehrad. Aby jejich odhodlání bylo upevněno, dostali před startem u muzea povolený dopink a pak už peleton vyrazil směrem do Štěpnic a Kostelan. U kostelanského mostu byla první zastávka, nejen občerstvovací – zájemci si mohli prohlédnout nedaleké přírodní chráněné území. Trasa pokračovala do Zlechova, kde byli všichni účastníci přistiženi „sedmou velmocí“ při prohlížení barokní sochy sv. Jana Nepomuckého a památného povodňového kamene. Novináři však brzy odjeli, a tak jsme všichni mohli navštívit místní hostinec bez nebezpečí, že budeme vláčeni tiskem...

Poslední úsek cesty na Velehrad zdolali všichni bez problémů. Po obědě jsme si prohlédli lapidárium a baziliku, s jejíž historií a nejvýznamnějšími památkami nás seznámila PhDr. Mílada Frolcová.

Po celou dobu výletu nám přálo počasí, odpoledne se však obloha zatáhla a zvedl se vítr – svatý Petr usoudil, že už je na čase vrátit se domů. Nezbylo nám, než ho poslechnout...

Nejsvětější Trojice

18. května, ve středu, tedy v den pro vernisáže netypický, byla zahájena zajímavá výstava z depozitáře Slováckého muzea nazvaná Nejsvětější Trojice. Datum otevření výstavy zvoleno na Mezinárodní den muzeí a náš spolek využil této příležitosti k druhé besedě, tentokrát s autorem výstavy, PhDr. Vítězslavem Štajnochrem, pracovníkem Památkového ústavu v Praze. Mezi mnoha dosud nevystavenými díly, zpodobňujícími Trojjedinného Boha na plátnech, na dřevě, na obrázcích na skle, plastikách, na

keramice nebo ve starých tiscích jsme vyslechli obsáhlou, vysoce fundovanou přednášku o vývoji zobrazování Trojice, o historii různých způsobů zobrazení. V oficiálním úvodu k výstavě stálo, že „zobrazování Nejsvětější Trojice patří k nejobtížnějším oborům estetiky sakrálního umění, stejně jako učení o Bohu v Trojici je náročným oborem teologie“. Pan doktor Štajnochr pojednal toto téma s takovou hloubkou, že předem zodpověděl všechny možné otázky.

Bronzové lití

Dne 4. srpna 2005 nadešel termín druhého odlévání na Franklovce, kde se už poosmé sešla na Mezinárodním sympoziu lité medaile, plakety a drobné plastiky mezinárodní společnost výtvarníků. Liší se svou mateřtinou, věkem, zaměřením tvorby, zkušenostmi, uměleckým renomé. Jak ale hrstka členů spolku, doplněná blíže neurčeným počtem omladiny Králíkovy rodiny, viděla, všichni účastníci pracují s velkým zaujetím a v přátelské atmosféře.

Kolem 9. hodiny byla však jediným projevem života na Franklovce aktivita prof. Mirka Kováříka, pečujícího o tavicí pec pod „dozorem“ dvojice hlavních organizátorů, prof. Jiřího Vlacha a PhDr. Ivo Frolce, ředitele Slováckého muzea a hospodáře našeho spolku.

Teprve příchodem Dr. Miladky Frolcové, uměleckopropagačně-organizační členky realizačního teamu, nastalo oživení, jež tato podpořila svým poutavým výkladem o historii sympozia, o jeho uměleckých a školicích aspektech, o technice lití na ztracený vosk. Během jejího výkladu se na nádvoří objevily i dvě účastnice minulých ročníků sympozia a přes rozdílnost češtiny a maďarštiny si měly hodně co vykládat. Podle Jiřího Vlacha se totiž v průběhu uplynulých ročníků vyvinul specifický symposiální jazyk. K jeho vzniku a postupnému pulírování nejvíc přispělo slovácké (zejm. ratíškovické) víno, maďarský pörkölt a Janáčkovo pivo. Prý!

Ale už to začalo!

Mírek Kovářik se obrnil ochranným oděním, určitě nejen pro zvýšení významu situace, a co chvíli zkoumal zralost taveniny.

Všichni přítomní, i do této chvíle nepřítomní, se mezitím ruče pustili do další etapy přípravy – uložení vyžíhaných forem do pískového lože, tj. do třech plechových kalfasů, v nichž se pak formy pískem obsypaly a pečlivě udusaly.

Poté, co realizační team provedení této dílčí operace schválil, nastal vrchol dnešního konání – jasně žhnoucí tyglík byl vyňat a postupně vyprázdněn do dychtívě otevřených hrdélek připravených forem.

Tomu dala, tomu dala... a na poslední nezbylo. Což však nebyl důvod k zoufání, neboť v žíhací peci bylo naloženo tolik forem (což svědčí o velké plodnosti symposiální sešlosti), že se určitě bude námi sledovaný proces ještě aspoň dvakrát opakovat. Jasně žhnoucí tekutost se začala měnit v matně šedou tuhost a nastalo napjaté očekávání toho stadia vychladnutí, kdy je možno pracně, v mračnech korkého prachu, vybavit odlitek z formy a posoudit úspěšnost celého procesu.

Ale na to jsme již nemohli čekat.

Využili jsme však ochoty a trpělivosti doktorky Miladky a s jejím výkladem jsme prošli několik ateliérů účastníků symposia, improvizovaně situovaných ve všech prostorách Frankovky.

Bylo to zajímavé, příjemné a přátelské. Škoda, že se nás nesešlo víc. Další příležitost budeme mít až za dva roky.

Spolek na bojišti

V sobotu 3. září vyrazil Muzejní spolek na svůj první zájezd. Jak bylo již od května proponováno, cílem se stalo Slavkovské bojiště. Do dvousetletého výročí bitvy tří císařů zbývaly ještě tři měsíce, ale protože tam v letošním jubilejním roce bude ve výroční dny hodně husto, nechťeli jsme riskovat ušlapání šiky vojsk, stejně jako případné provlhnutí a nachlazení.

V příjemném ránu, jež slibovalo pěkné počasí, se sešli takřka všichni přihlášení a pod velením dr. Rašticové jsme autobusem firmy Dubovský vyrazili k západu. Role odborného průvodce se ujal Ing. Jiří Deml, dlouholetý člen Napoleonské společnosti.

První zastávkou byl Santon, vršek nad Tvarožnou a taky nad oblíbenou Rohlenkou. Zde nás Ing. Deml uvedl obšírným výkladem do situace, jak vznikala v listopadu 1805 a těsně před bitvou.

Následoval krátký přesun na památné Napoleonovo velitelské stanoviště na vrcholku Žuráň. Výklad nad plastickou mapou s rozmístěním bojujících jednotek byl doplněn opět pohledem do terénu s podrobnou orientací.

Fundovaný přednes našeho vynikajícího průvodce nám poskytl přímo sugestivní představu o ležení vojsk v sychravém počasí začínajícího adventu, o strážních

jejich zásobování, potížích přesunu v rozmočeném terénu, o problémech s velením rozptýleným jednotkám, stejně jako o obrovském odhodlání velitelů i prostých vojáků. Dověděli jsme se mnoho o přednostech a nedostacích armád stojících proti sobě, o způsobu výcviku, o výzbroji a o zvláštностech taktiky.

Další naše zastávka byla na silnici od Blažovic na Zbýšov na křižovatce pod Starými vinohrady – na místě, na němž se podle historických pramenů skutečně všichni tři zúčastnění císařové v průběhu bitvy ocitli, samozřejmě ne ve stejném čase. Zde též Napoleonská společnost buduje další památník Slavkovské bitvy.

Během výkladu, který zpestřil Jiří i ukázkami výtvarných děl s tematikou bitvy, se zkrátily stíny a u některých členů výpravy se počala projevovat absence dopolední kávy. Proto s povděkem bylo přijato sdělení, že další zastávkou je pratecká Mohyla míru.

Po nezbytném občerstvení zde následovala nejprve prohlídka muzea s novou audiovizuální expozicí. Neutuchající zájem většiny účastníků stačil Ing. Deml stále uspokojovat.

Poté se nás ujal pan Holoubek, místní kustod, aby nás podrobně seznámil s historií vzniku Mohyly. Jeho projev, nesoucí neklamně stopy místního nářečí, byl milým zpestřením.

Před odjezdem k poslednímu zastavení jsme vyslechli komentář k pohledu do krajiny, v níž se odehrála závěrečná část bitvy a jež nám z předchozích stanovišť zůstávala ukryta.

Z Pratecké výšiny jsme pak sjeli přes Sokolnici do Újezda u Brna. Náročný výstup (a dramatický sestup) ke kapli sv. Antonína není v doprovodné fotodokumentaci zachycen, právě pro tu náročnost. Jisté však je, že nahoře nás čekalo překvapení – slibovaná vyhlídka, mimo jiné na rybníky, které stejně již neexistují, nebyla! Náš neocenitelný průvodce opomněl, že i současnost má svou historii a před léty založené sady

a vinohrady svou růstovou energii. Avšak barvitost jeho popisu ústupu a pronásledování ruských vojsk a uklidňující pohled do zeleně nám byl víc než dostatečnou odměnou za překonání hloží, kamení i železniční trati. A pak již následoval jen zlatý hřeb programu – oběd v hostinci U Paseků. S pečlivostí jemu vlastní, i tento bod nám Jiří připravil perfektně. Jídlo chutné, pivo správné teploty, ceny mírné, obsluha bystrá. A k tomu ty nástěnné krasavice!

S pocitem naplnění všech očekávání a potřeb duchovních i materiálních jsme se pak vraceli nešetříce slovy díky za precisně připravený program panu Ing. Jiřímu Demlovi.

Nejen Velkomoravané..

Necelé dva týdny po návštěvě bojiště třech císařů se sešla (opět jen!) hrstka členů spolku, aby se přenesla do úplně jiného věku a v archeoskanzenu na Modré se seznámila s jedněmi z předchůdců Slovanů na našem území.

Výstavou Čas Keltů – Morava v mladší době železné a celým archeoskanzenem nás provedli dva nejpovolanější, archeolog Slováckého muzea Mgr. Miroslav Vaškových a starosta Modré Miroslav Kovařík.

Dříve než jsme navštívili výstavu, informoval nás Mgr. Vaškových o letošním výzkumu a umožnil nám vlastními rukama si ohmatat několik unikátů z jeho nálezů.

Cestou od brány, pod jejíž střechou jsme přečkali několik drobných přeháněk, jsme si – opět s výkladem – prohlédli stavby skanzenu a pak už jen žasli nad vyspělostí kultury a nad umem a precisností dávných obyvatel našeho kraje, kteří navíc přinesli částí naší republiky historický název Bohemia (Bójoyé → Boiohaemum = domov Bójů).

Už víme co je raku aneb Spolek opět u pece

tentokrát ne kovolijecké, ale u pece, či spíše pícky hrnčířské.

Stalo se tak 7. října, kdy jsme využili pozvání manželů Kovářkových – keramičky Ludmily a medailéra, akad. sochaře Miroslava – do Ratiškovíc. Individuální doprava účastníků způsobila, že nám některým dalo trochu hledání (dvakrát jsme jeli kolem! – pozn. autora), než jsme jejich nenápadný dům našli. On se totiž do ulice tak trochu otáčí zády. Když však otevřete konečně nalezenou branku, octnete se v přívětivém prostředí prostoupeném pohodou a uměním. A taky provo- něním burčákem (to ale asi ne vždycky).

Poté, co jsme se zvědavostí badatelům vlastní prošmejdili dvůr i zahradu, shromáždila nás paní Ludmila kolem pícky, kde se „dopékal“ houf jejích dílek, aby nám předvedla svou specialitu – orientální technologii raku. Nedokážu ji správně popsat, ale vím, že to krásně podzimně voní, když žhoucí kousky keramiky mizí pod vrstvou listí a hrabanky. Asi však teprve fotografie odhalila podstatu a tajemství – Ludmila tvoří barevné proměny glazury svým plamenným dechem!

Milým překvapením bylo obdarování účastníků exkurse právě vytvořenou keramikou. Pak následovala návštěva ateliéru Mistra Miroslava (dále jen MM). Zde jsme shlédli četná jeho díla, medaile, plakety, malé plastiky. Pro většinu z nás byla novinou informace o velké bronzové soše sv. Jana Sarkandra v Uničově, jíž autor vybočil ze své dosavadní tvorby. Zaujaly nás rovněž výsledky Pohárkového symposia, ale zejména nostalgie, s jakou opatruje MM posmrtnou masku Velkého Revolucionáře (jen nerad přiznával, že ji osobně nesímal).

Padacími dveřmi jsme pak ještě sestoupili do keramického království paní Ludmily. V neuvěřitelně malém prostoru má zde soustředěno vše, co je potřeba, aby mohla tvořit své drobné plastiky hýřící jasnými barvami. A jistě nejen ty.

Mezitím se již setmělo a tak jsme rádi chvíli poseděli v obývacím prostoru (jak jinak nazvat obývací zvíci menší koncertní síně?), abychom ještě nahlédli do fotodokumentace realizací obou autorů a zejména abychom zlikvidovali poslední výtečné koláčky a v klidu vychutnali stále dolévané víno.

Posledním, původně neplánovaným bodem programu byla návštěva soukromé galerie místního občana, pana Gajdika, kde jsme shlédli kolekci fotografií prof. Štreita a také pozoruhodné snímky majitele galerie.

Odjížděli jsme utvrzeni v poznání, že nejen ve velkých centrech se rodí velké umění a že opravdu umní lidé jsou zpravidla srdečně civilní. A takoví Kováříkovi jsou, ač jejich práce jsou dnes nejenom ve sbírkách významných českých, moravských a slovenských galerií, ale i v Polsku, Litvě a ve Finsku.

Abstraktní umění není parketou členů Spolku.?

20. října, čtrnáct dní po vernisáži své výstavy obrazů v Galerii SM, přijela z Prahy paní Kamila Ženatá na besedu s členy našeho spolku s přizváním veřejnosti. Nepočítáme-li pracovnice Galerie, přišlo sedm členů spolku a dvě účastnice co ostatní veřejnost. Asi nás tento druh tvorby dostatečně neoslovil – propagace besedy byla více než dostatečná a ani se nehrál žádný významný fotbal.

Při tom jistě nikdo z účastníků nelitoval času stráveného v Galerii. Paní Kamila

je totiž zajímavá nejen jako malířka, která dovede o inspirativních podnětech svých obrazů zajímavě rozprávět, ale i jako autorka dvou knih: *Kamila není doma* a *Obrazy z nevědomí*. Tu druhou nám přivezla jen ukázat jako právě opustivší tiskárnu. Do té starší jsem však mohl nahlédnout a litoval jsem, že jsem ji měl jen na jeden večer. V umělkynině činnosti je zajímavé i to, že vede semináře na téma „sebevyjádření pomocí výtvarných prostředků“ na katedře psychologie FF UK v Praze.

Přednášky k výstavě Veligrad

V návaznosti na probíhající archeologickou výstavu *Veligrad* uspořádal náš spolek ve spolupráci se Slováckým muzeem a Klubem kultury tři přednášky doplňující obsah výstavy.

K první, 3. listopadu, jsme pozvali ředitele Slovanského ústavu AV ČR, PhDr. Vladimíra Vavříčka, CSc., který v Komorním sále Reduty přednesl téma *Velká Morava a počátky christianizace* v rámci soudobé Evropy.

Byl-li 3. 11. Komorní sál plný (cca 80 osob), pak o týden později na přednášce PhDr. Luďka Galušky, CSc. z Moravského zemského muzea v Brně byla doslova hlava na hlavě a část posluchačů měla jen místa k stání na chodbě. Ve svém

tématu Od otroků ke knížatům – O společnosti Velké Moravy na podkladě nálezů ze Starého Města a Uherského Hradiště nezůstal tento pokračovatel prof. Hrubého nic dlužen své pověsti vynikajícího vypravěče.

Poslední přednáška následovala za čtrnáct dní, 24. 11. Prof. PhDr. Miloslav Pojsl z Cyrilometodějské teologické fakulty UP v Olomouci přijel, aby v tématu Hledání Veligradu Velké Moravy zauvažoval, kde vlastně ten Veligrad byl a zda byl jen jeden. Přednáška se tentokrát konala v malém sále Klubu kultury a i zde, mimo židle pro přednášejícího, nezůstala jediná volná.

Návrh programu činnosti Muzejního spolku v roce 2006

1. *Přednášky a besedy ve spolupráci se Slováckým muzeem:*

Historické zbraně – beseda s pracovníky MZM Brno u příležitosti výstavy duben 2006

2. *Kulturní akce ve spolupráci se Slováckým muzeem:*

Se Slováckým muzeem za poznáním památek regionu – cykloturistický výlet k Mezinárodnímu dni muzeí – Buchlovice – prohlídka nové expozice SM 27. 5. 2005

3. *Propagační činnost, informace pro členy, vydávání tiskových materiálů:*

vydání spolkového zpravodaje
zasílání programové nabídky SM členům MS UH
internetová prezentace MS

4. *Akce pro členy spolku:*

valná hromada spolku

19. 1. 2006 – Přednáškové centrum Slováckého muzea v kasárnách

návštěva ateliérů uherskohradištských výtvarných umělců v SUPŠ

jaro 2006 – PhDr. Jaroslav Pelikán

zájezd na „Moravské pole“

termín 26. 8. 2006 – průvodce ing. Jiří Deml

návštěva areálu v Topolné

(cyklovýlet) spojená s besedou s konzervátory SM
podzim 2006 – září

Výstavy Slováckého muzea v roce 2006

Hlavní budova:

Velký sál:

Veligrad (A)	do 19. 2. 2006
Historické zbraně (H)	23. 3. – 4. 6.
Výstava k LFŠ (U)	červenec – 10. 9.
Aztékové (A)	2. 11. – 2007

Malý sál:

Jana Kubínová (H)	do 8. 1. 2006
Kapky do duše (H), výstava fotografií přírody regionu	19. 1. – 19. 3.
Rok ve Vlčnově (E)	6. 4. – 10. 9.
František Gajda (E)	5. 10. – leden 2007

Přísáří:

Výsledky kurzu pletení z proutí a pedigu	6. 4. – 30. 4.
Stálá expozice Buchlovice	26. 5.

Společná výstava krajských muzeí:

Praha – Lobkovický palác: Poklady muzeí ZK	11. 8. – 29. 10. 2006
---	-----------------------

Galerie

přízemní sál:

GENEZART/ Dušan a Sika Sekelovi/ obrazy	9. 2. – 16. 4.
Jiří Jílek / sochy	11. 5. – 9. 7.
Jan Kanyza/ obrazy	20. 7. – 10. 9.
Jaroslav Uiberlay/ kresby	12. 10. – 31. 12.
(ve spolupráci s Muzeem Kroměřížska v Kroměříži)	

velký sál:

Roman Hudziec / Moderní krajina	9. 2. – 16. 4.
Josef Odráška/ obrazy, kresby, grafika	11. 5. – 9. 7.
výstava k LFŠ	červenec – 10. 9.
Boris Jirků/ sochy, obrazy, kresby	12. 10. – 31. 12.

malý sál:

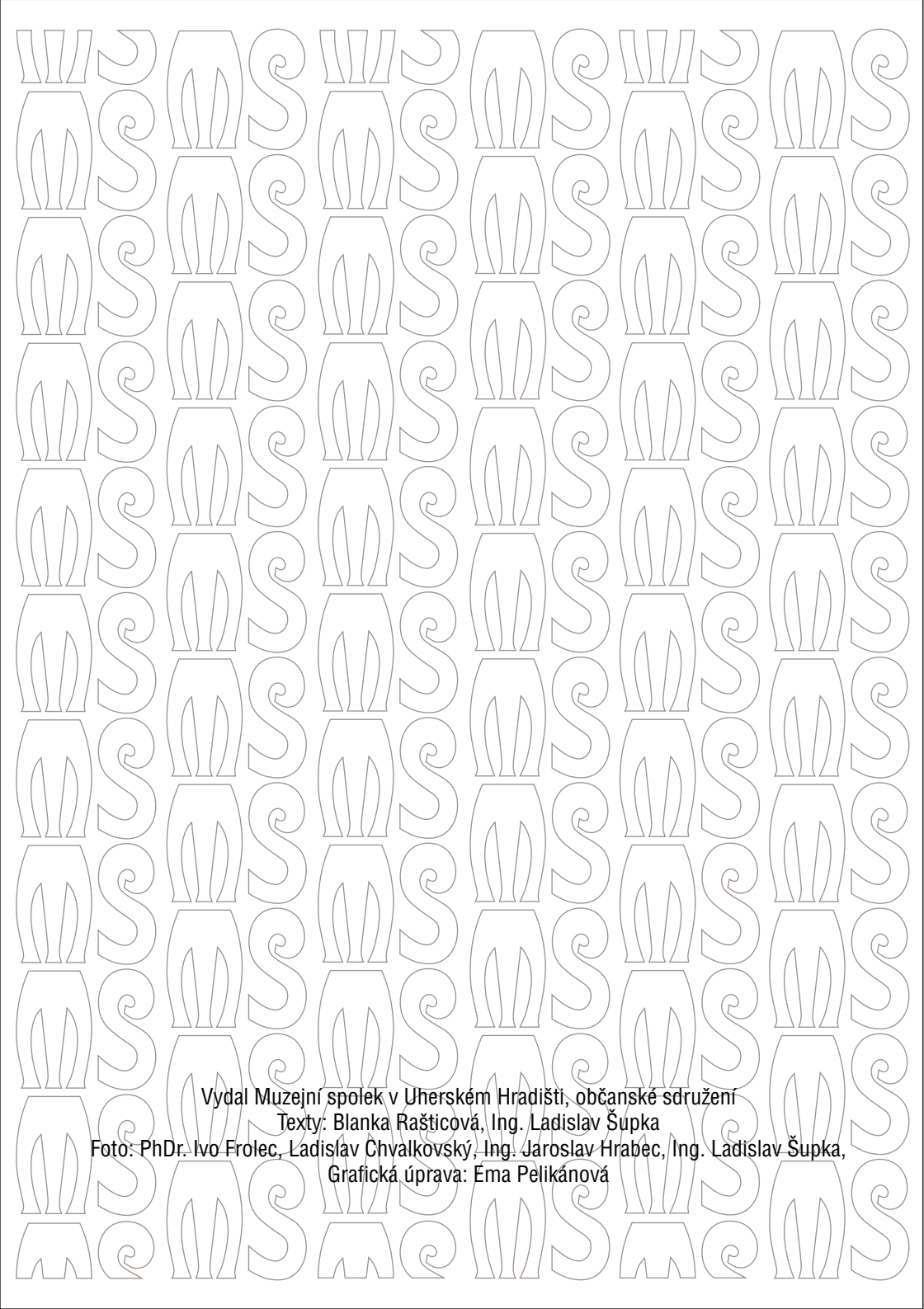
Miroslav Klíma/ designér a sochař	9. 2. – 16. 4.
výstava ve spolupráci s Národním technickým muzeem v Praze	
Josef Odráška/ obrazy, kresby, grafika	11. 5. – 9. 7.
Jiří Štamfest/ kresby	20. 7. – 27. 8.
Ex libris ze sbírky GSM	4. 9. – 31. 12.
(ke sjezdu sběratelů exlibris)	

Ondřejský sál:

Cestička do školy	16. 2. – 21. 5.
(výstava slabikářů, dětských knih a školních ze sbírky Muzea Komenského v Přerově)	

PF 2006
SLOVÁCKÉ MUZEUM.

Vydal Muzejní spolek v Uherském Hradišti, občanské sdružení

Texty: Blanka Rašticová, Ing. Ladislav Šupka

Foto: PhDr. Ivo Frolec, Ladislav Chvalkovský, Ing. Jaroslav Hrabec, Ing. Ladislav Šupka,

Grafická úprava: Ema Pelikánová